

MEKÂN TASARIMINDA COVID-19 ETKİSİ: UYGULAMA PROJESİ DERSİ ÖZELİNDE BİR İNCELEME

COVID-19 Impact on Space Design: A Study within the Scope of an Application Project Course

Gamze DEMİRCİ¹, Burçin Cem ARABACIOĞLU²

ÖZET

COVID-19 salgını dünya genelinde hem çalışma hem de eğitim alanları dahil olmak üzere birçok alanda değişikliklere sebep olmuştur. Sosyal izolasyonun zorunlu kıldığı uzaktan eğitim sebebiyle öğrenciler sınıf mekânlarını ev ortamlarına dahil etmek zorunda kalmışlardır. Bu durum, öğrencilerin kendi çalışma mekânlarını oluşturma arayışına girmelerine neden olmakla birlikte bu çalışmanın kapsamında incelenen İç Mimarlık Uygulama Projesi dersi müfredatında geliştirmeleri gereken projeleri için uygun bir çalışma mekânının projeleri üzerinde konumlandırılmasıyla ilgili sorgulamalara neden olmuştur. Bu bağlamda bu çalışma; küresel salgın sırasında ve sonrasında araştırmaya konu olan ders kapsamında taranarak çalışma mekânlarının hangi mekânlarda tanımlandığı örnekleme üzerinde değerlendirilmiştir. Öğrenci çalışmaları bir tarama stratejisi ile belirlenen çalışma mekânları üzerinden değerlendirildikten sonra, bir zorunluluk olarak evden çalışma mekânlarının küresel salgın sürecine ve sonrasına adaptasyonu aranmıştır. Okul ortamındaki etkileşimli ortama kıyasla ev ortamında yaratılan çalışma mekânlarının zaman içerisindeki konum değişimini araştırmak ile motive edilen çalışma, küresel salgının yaşamlar ve yaşam mekânları üzerindeki etkisini benimseme ve bu etkinin yayılma süreçlerini açıklamak için eğitsel bağlamda gerçek kullanımı açıklamaya odaklanan karşılaştırmalar ile ilerlemiştir. Çalışmada, elde edilen sonuçlarla, teorik modellerin ötesine geçerek pratik uygulamalara odaklanmayı gerektiren ve eğitim alanındaki gerçek kullanım durumlarını anlamak için saha çalışmalarının yapılmasına imkan sağlayan çalışmalara ulaşılabilir. Bu çalışmalar hem eğitimcilerin, hem öğrencilerin hem de eğitim politikası yapımcıların değerlendirebileceği çıktılar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 salgını, çevrimiçi eğitim, uygulama projesi, mekân tasarımı, iç mimarlık eğitimi.

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic has caused widespread changes in various aspects around the world, including both work and education. Due to distance education necessitated by social isolation, students have had to incorporate classroom spaces into their home environments. This situation has caused students to seek to create their own workspaces. In addition to this, the Interior Architecture Application Project course, which is examined within the scope of this study, has led to questions about the positioning of a suitable working space on their projects for the projects they need to develop in the curriculum. In this context, this study was reviewed within the scope of the course that was the subject of the research during and after the global pandemic and evaluated on the sampling of the spaces in which the working spaces were defined. After evaluating the student works through the workspaces identified through a reviewing strategy, the adaptation of telecommuting spaces as a necessity to the global pandemic process and its aftermath was sought.

The study was motivated by the investigation of the change over time in the location of workspaces created in the home environment compared to the interactive environment in the school environment, and progressed with comparisons focused on embracing the impact of the pandemic on lives and living spaces, and explaining the actual use of the educational context to explain the processes of its spread. With the results obtained in the study, studies that go beyond theoretical models and focus on practical applications and enable field studies to be conducted to understand the real use cases in the field of education can be reached. These studies can provide outputs that can be evaluated by educators, students and education policy makers.

Keywords: COVID-19 pandemic, e-learning, application project, space design, interior design education.

1. ORCID: 0000-0002-7244-0473
2. ORCID: 0000-0002-1204-4479

1. Araş. Gör., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, gamze.demirci@msgsu.edu.tr
2. Prof. Dr., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, burcin.arabacioglu@msgsu.edu.tr

EXTENDED ABSTRACT

The applied project course in interior design education is a significant component that involves the process of translating theoretical knowledge into practical application for students.

In the scope of the application project course, students have the opportunity to practically apply theoretical knowledge on real projects. The ICM321 Application Project course is offered as a compulsory course in the fall and spring semesters of each academic year in the Interior Architecture Department at Mimar Sinan Fine Arts University. This course provides students with the opportunity to collaborate on a common project. Throughout a period of fourteen weeks, students acquire universal knowledge within the discipline of Interior Architecture within the scope of an application project, and establish relationships between this knowledge and their project. Students develop and progress their projects by exchanging ideas with each other and their instructors in a studio environment.

Alongside the COVID-19 pandemic, significant changes have also taken place in educational spaces worldwide. To prevent the spread of the pandemic, many countries transitioned from traditional classroom environments to digital and remote learning models. In this situation, students started pursuing their education in online classrooms instead of physical studios. With this transition, the interactions between students and educators have also changed. The exchange of ideas, discussions, and project development processes that used to take place in physical studio environments have been shifted to online platforms. In the remote learning process, it has become crucial for students to utilize digital tools to develop and advance their projects.

To overcome the pandemic, universities have initiated various online learning methods, guided by the relevant policies of central and local governments, to ensure the unproblematic and regular progress of school education. During this period, students have shared the responsibilities of the mentioned course with their peer groups and instructors, this time through an online platform.

This study examines the impact of the conditions created by the COVID-19 pandemic on student projects, addressing how students relate their experiences during and after the pandemic to real-life situations and their projects. This research aims to understand the challenges students faced during the pandemic, the impact of changing learning environments, and how these factors influenced their projects.

The research also seeks to explore whether the changes experienced by students during the pandemic have brought forth new areas of interest, priorities, and challenges in their projects. Therefore, this study aims to understand how the pandemic has affected creative thinking, problem-solving skills, and the themes of projects.

The Application Project course conducted during the remote learning process has focused on the variability of working space in residential floor plans. It has been observed that the adaptation of students to the changing workspaces has visibly influenced their designs within the scope of the course. This observation is an important finding in terms of relating the projects conducted in the Application Project course during remote learning to real-world experiences. The focus on the variability of working space by students can be attributed to the increased necessity of working from home and engaging in remote education due to the COVID-19 pandemic.

At the beginning of the pandemic, students preferred to position the working space in bedrooms while working on their projects. Because the variability of working space in the remote learning process highlights students' adaptability skills. This means that students can generate various spatial design solutions by utilizing their creative thinking abilities.

Later on, students reported that working in living spaces instead of sleeping spaces was seen as a motivation for their project. For the psychological effects of working from home are an important aspect that students can reflect in their designs. By observing how working space influences comfort, motivation, and focus, students have taken these factors into account in their designs. This allows them to understand the impact of working space on students' mood, mental health, and productivity.

The constructivist approaches mentioned in this study suggest a strong performance in terms of the relevance of learning to real-life contexts.

This study, which highlights how students embraced and shaped their working space habits during the remote learning process, serves as a precursor for future research aimed at understanding the factors behind students' preference for placing their workspaces in their own bedrooms and how they integrated them into their living spaces during and after the pandemic.

GİRİŞ

İç mimarlık eğitimi, Türkiye'de ilk olarak 1924 yılında Sanayi-i Nefise Mektebi'ne (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi) Tezyinat bölümünün eklenmesiyle başlamıştır. Günümüzde ise Türkiye genelinde 24 devlet üniversitesi, 53 vakıf üniversitesi olmak üzere 77 üniversitede toplam 5187 öğrenci 2023 yılı itibariyle lisans düzeyinde iç mimarlık eğitimi almaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ise 8 üniversitede 2022 yılında 320 öğrenci iç mimarlık eğitimi almaya hak kazanmıştır (e-kaynak 1 ve 2). Bu eğitim, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi gibi birçok farklı fakülte ismi altında yer almaktadır.

İç mimarlık eğitiminde uygulama projesi dersi, öğrencilerin kuramsal olarak öğrendiklerini pratik uygulamaya dönüştürme sürecini içeren önemli bir bileşendir. Bu ders, öğrencilerin mesleki becerilerini geliştirerek, tasarım prensiplerini gerçek hayatta uygulama yeteneklerini kazanmalarını sağlar.

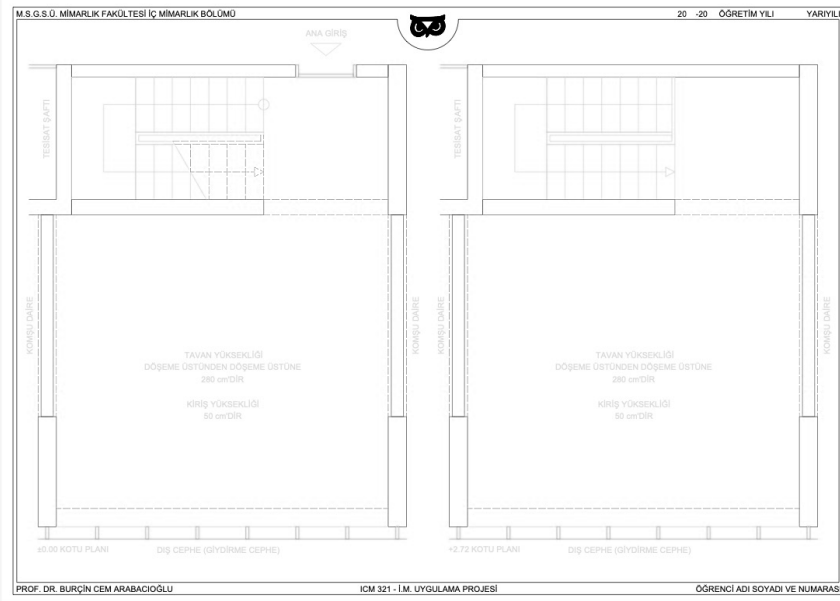
Uygulama projesi dersi, öğrencilerin teorik bilgilerini gerçek projeler üzerinde uygulamalı olarak kullanmalarına olanak tanımaktadır. Bu ders, öğrencilere iç mekân tasarımında kullanılan malzemelerin seçimi, renk paleti oluşturma, ışıklandırma düzenlemesi, mobilya düzeni gibi konularda deneyim kazanma fırsatı sunmaktadır. Ayrıca, proje sürecinde bütçe planlaması, zaman yönetimi ve iletişim becerileri gibi iş dünyasında önemli olan pratik yeteneklerin geliştirilmesine de katkıda bulunmaktadır. Öğrencilere gerçek müşteri talepleri doğrultusunda projeler üretme imkanı sağlamaktadır. Bu, öğrencilerin profesyonel bir ortamda çalışma deneyimi yaşamalarını sağlamak ve gerçek müşteri ihtiyaçlarına yönelik tasarımlar yapmalarını teşvik etmektedir. Bu süreç, öğrencilerin tasarım becerilerini geliştirmelerine, eleştirel düşünce ve problem çözme yeteneklerini kullanmalarına olanak tanımaktadır.

ICM321 Uygulama Projesi dersi Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İç Mimarlık Bölümünde Güz ve Bahar yarı yıllarında olmak üzere her akademik yılda zorunlu ders olarak açılmaktadır. Ortak bir proje üzerinde çalışma imkanı sunan bu ders, öğrencilerin tasarım yeteneklerini pekiştirmekte, iş dünyasında gerekli olan pratik yetenekleri kazanmalarına yardımcı olmakta ve işbirliği içinde çalışabilme becerilerini geliştirmektedir. Bu nedenle, iç mimarlık eğitiminde uygulama projesi dersi, öğrencilerin mesleki başarıları için önemli bir adım olarak nitelendirilebilmektedir.

12 Mart 2020 itibariyle küresel salgın olarak Dünya Sağlık Örgütü'nce duyurulan (Budak ve Korkmaz, 2020) ve tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de etkisini gösteren COVID-19 salgını, eğitim mekânlarının önemli ölçüde değişmesine neden olmuştur. Salgının etkisiyle, geleneksel sınıf ortamlarının yerini dijital ve uzaktan eğitim modelleri almıştır. Bu süreçte, eğitim mekânlarının dönüşümü çeşitli boyutlarda gerçekleşmiştir. Sınıf ortamında uzaktan eğitim modeliyle evlerinde eğitim sürecine dahil olan öğrencilerin çalışma mekânları da farklılığa uğramıştır. Salgınla birlikte uzaktan eğitimin sona ermesiyle, öğrencilerin okula adapte olma süreci de önemli bir dönem olarak ele alınmaktadır. Uzun bir süre boyunca çevrimiçi platformlar üzerinden eğitim alan öğrenciler, tekrar fiziksel sınıf ortamlarına dönerek yeni bir uyum sürecine girmişlerdir. Sunulan bu çalışma COVID-19 salgını ve sonrası dönemde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü "ICM 321 kodlu Uygulama Projesi" dersinde dönem içi çalışmaların nasıl etkilendiğini araştırarak farklılar ve benzerlikleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda bu çalışma COVID-19 sırasında ve sonrasında öğrencilerin üzerinde söz konusu salgının yarattığı koşulların öğrenci projeleri üzerindeki etkisini gösteren araştırmaları kapsamaktadır. Küresel salgın konut içi çalışma mekânları üzerinde değişiklikler meydana getirmiştir hipoteziyle sonuca ilerlemek hedeflenmiştir. Orta düzeyde nicel bir yöntem olarak betimsel tarama bir strateji belirleyerek sınırlandırılması gerektiğinden (King ve He, 2005), ICM 321 Uygulama Projesi Dersine kayıtlı olan öğrencilerin yılsonu projelerindeki çalışma mekânları ile kısıtlandırarak, yapılan tarama ile sonuçların genellenebilirliği üzerinden sonuca ulaşılmıştır.

1. İCM 321 Uygulama Projesi Dersi

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü eğitiminde 5. yarıyıldan itibaren hem Güz hem de Bahar yarıyılında açılan Uygulama Projesi dersi bir teori ve 2 uygulama saati olmak üzere haftada üç saat olarak işlenmektedir. Ders kapsamında geliştirilen proje 1+1 iki katlı bir konut ders kapsamında uygulama projesi tekniğinde hazırlanıp sunulmasını içermektedir.



Şekil 1. Uygulama projesi dersinde üzerinde çalışılan proje.

Şekil 1’de de görüldüğü gibi dönem başında öğrencinin tüm dönem boyunca üzerinde çalışması için verilen konut planı, Tablo 1’de gösterilen ders akışı kapsamında üzerinde tasarımlar ile ilerlerken her bir öğrenci Bologna ders bilgi paketlerinde tanımlanan dersin kazanımları doğrultusunda on dört haftalık program boyunca projelerini geliştirmektedir.

| Hafta | Konular |
|-------|--|
| 1 | Avan Proje Çalışması |
| 2 | Avan Proje Çalışması |
| 3 | Avan Proje Çalışması |
| 4 | Mutfak tezgâh ve tezgâh altı ve üst dolap planlarının hazırlanması |
| 5 | Mutfak kesitlerinin hazırlanması |
| 6 | Banyo planının hazırlanması |
| 7 | Banyo kesitlerinin hazırlanması |
| 8 | Ara teslim |
| 9 | Salon planının hazırlanması |
| 10 | Salon kesitlerinin hazırlanması |
| 11 | Yatak odası planının hazırlanması |
| 12 | Yatak odası kesitlerinin hazırlanması |
| 13 | Tüm mekân planlarının ana plana işlenmesi |
| 14 | Tüm mekân kesitlerinin ana kesite işlenmesi |

Tablo 1: ICM 321 Uygulama Projesi haftalık akışı.

Bu bağlamda öğrenci; on dört hafta boyunca İç Mimarlık disipliniinde uygulama projesi kapsamındaki evrensel bilgileri edinerek, bu bilgilerle projesi arasında ilişkiler kurarak uygular. Meslek ile ilgili gelişmeleri sürekli

takip ederek, mekân tasarımındaki önemli roller olan kültür, eğitim, alışkanlık ve görgünün farkındalığıyla mesleğe hazırlanmakta ve toplum içindeki rolünü belirlemektedir. Meslek ile ilgili tüm girdi ve koşulları doğru kullanmayı hedeflerken tasarımın bütünü içinde var olan çeşitli fonksiyonlara odaklanmakta ve mekânın parçalarını detaylıca incelenmektedir. Mekân, insan ve ölçek kavramlarının arasında var olan ilişkiyi, mekân kullanıcısının ihtiyaçları ile değerlendirerek kullanmaya çalışmakta ve ihtiyaca yönelik doğru tasarıma ulaşmaktadır. Toplum içinde yaşanan ya da yaşanması öngörülen faktörlere uygun koşulları sağlayan tasarımları ele almaktadır. Tasarım sürecini en doğru şekilde ifade edebilmek için, gerekli olan anlatım tekniklerinden faydalanmakta ve tasarımının niteliğini artırıcı güzel sanatlar bilgisini kullanarak farklı disiplinlerden de uygun şekilde yararlanmaktadır.

Aynı zamanda öğrenci; ders kapsamında tasarım aşamasında olgunlaştırdığı iç mimari projeyi tüm detayları ile ele alarak uygulamaya yönelik süreci yönetmek için hakimiyet kazanmaktadır. Uygulama için gerekli malzeme ve detay bilgilerine sahip olarak ve bu bilgileri güncel tutarak doğru yapı malzemesi ile uygulama yöntemini seçebilmektedir. Buna ek olarak mekân tasarımına ek olarak, ihtiyaç kapsamında mekân donatıları ve mobilya tasarlayabilmektedir. Böylece iç mimari tasarımın hem tasarımsal hem de yapısal olarak uygulama ve mühendislik problemlerini anlayabilmektedir. Yapım yönetimi ve yapı maliyeti hakkında sahip olduğu bilgi birikimiyle doğru proje yönetimi yapabilmekte ve mesleki bilgi ve becerilerini sürekli olarak geliştirerek güncellemektedir.

İç mimarlık alanında mesleki kimliğin kazanılması ve kullanıcı isteklerinin tasarımcı tarafından karşılanması, özgün ve yenilikçi düşüncenin geliştirilmesi için eğitimin önemine dikkat çekmektedir (Fitöz, 2015). Toplumların sürdürülebilir kalkınmasında en önemli faktörlerden biri olan eğitimin, geçtiğimiz yıllar içerisinde çeşitli değişikliklere uğramış olması bilgiyi içselleştirebilme ve teorik bilgiyi gerçek hayat ile ilişkilendirebilme açısından çeşitli görüşlerin gelişmesine sebep olmuştur. Ancak küresel salgının varlığı eğitim sisteminde de değişimler meydana getirmiştir. Salgın nedeniyle birçok ülke, okulları kapatmak veya uzaktan eğitime geçmek gibi önlemler almıştır. Bu durum, eğitimde çeşitli zorlukların ortaya çıkmasına ve yeni yöntemlerin benimsenmesine yol açmıştır.

İç mimarlık alanında da mesleğin tüm bilgi ve yöntemlerini içeren, bilim ve sanat eğitiminin verildiği lisans ve yüksek lisans programlarına dair dersler en uygun teknoloji ile entegre de olabilir şekilde planlanmıştır. Bu sebeple Covid 19 salgını her eğitimde olduğu gibi iç mimarlık eğitiminde de çevrim içi modele geçilmesine neden olmuş ve sadece çalışma kapsamında incelenen ders değil, program dahilindeki bütün dersler uzaktan yürütülmeye başlanmıştır.

2. İç Mimarlık Eğitiminde Uzaktan Eğitim Süreci

Uzaktan eğitim, COVID-19 salgını sırasında en yaygın kullanılan eğitim modelidir. Öğrenciler, bilgisayar, tablet veya akıllı telefon gibi teknolojik araçlar aracılığıyla derslere katılmış ve öğrenme materyallerine erişmiştir. Bu dönemde, eğitimciler ve öğrenciler arasındaki etkileşim sanal platformlar üzerinden gerçekleşmiştir. Uzaktan eğitim, eğitim sürecinin devamını sağlamak adına önemli bir araç olmuştur.

Proje ile öğrenme, tasarım eğitimlerinde olduğu gibi mimarlık ve iç mimarlık eğitimlerinde de yaygın olan bir öğrenme modeli yöntemidir. Literatürdeki çalışmalarda öğrenenin sadece teorik bilgiyi ezberlemekle sınırlı kalmaması, öğrenme sürecine kendi deneyimlerini de dahil etmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır (Dewey ve diğer., 2013). Çünkü öğrenme; deneyimler yoluyla gerçekleşmektedir ve bu deneyimler öğrencilerin etkileşim içinde olduğu nesnelere, olaylar ve kavramlar arasındaki nedensel ilişkileri sorgulayarak ve keşfederek ortaya çıkmaktadır.

Proje tabanlı öğrenme modellerinden bir diğerinde ise öğrenme sürecinde temel bir strateji olarak öne çıkan proje çalışmalarına bir yaklaşımdır. Wilson'a göre (1997) bu model, öğrenenleri öğrenme sürecinin merkezine yerleştirir ve onları gerçek yaşam problemleriyle karşı karşıya getirerek gerçek dünyadaki uygulamaları içeren projeler üzerinde çalışmaya teşvik eder. Öğrenciler, proje tabanlı öğrenme sürecinde aktif olarak rol alır, soru sorma, araştırma yapma, veri toplama, analiz etme, sonuç çıkarma ve sunum yapma gibi becerileri geliştirirler. Bu süreç, öğrencilerin teorik bilgiyi gerçek hayattaki bağlamlara uygulama ve içselleştirme becerilerini geliştirmelerini sağlar. Aynı zamanda yapılandırıcı bir yaklaşım stratejisi olan tasarlayarak öğrenmeye de temel hazırlar. Bu strateji, öğrencilerin kendi projelerini tasarlayarak öğrenme sürecine aktif katılımını teşvik eder. Öğrenciler, gerçek dünyadaki sorunlara çözüm bulmak veya ürünler geliştirmek amacıyla kendi projelerini planlar, tasarlar ve uygularlar. Bu süreç, öğrencilerin yaratıcılık, problem çözme, eleştirel düşünme ve işbirliği

gibi becerilerini geliştirir.

Proje tabanlı öğrenme üzerine çalışmalar yürüten Knoll, projelerin okullarda bir eğitim aracı olarak kullanılması fikrinin 16. yüzyılın sonlarında İtalya'da mimarlık ve mühendislikte bir eğitim hareketi olarak ortaya çıktığını savunmaktadır (Knoll, 1997). Mimarlık eğitiminde temel yaklaşım olan proje tabanlı öğrenmenin ilk uygulaması Ecole des Beaux-Arts'ta görülmüştür. Yapılandırmacı ve proje temelli yaklaşımları savunan Dewey ve diğerleri (2013), proje yöntemiyle öğrencilerin akranları ve uzmanlarla işbirliği içinde problem odaklı araştırma ve çözüm odaklı tasarım deneyimlediklerini belirtmektedir.

Stüdyo terimi, tasarım eğitimi ve uygulaması bağlamında sıkça kullanılmaktadır. Bir çalışma tasarım eğitiminde stüdyoyu hem öğrenme ve öğretme etkinliklerinin geliştiği yer hem de pedagojik bir strateji olarak katılım biçimi şeklinde tanımlamaktadır (Adiyanto,2017). Proje tabanlı çalışmaların stüdyonun bu anlamlarının beslediği mekânlarda gerçekleşmesi her bir öğrenci özelinde akranları ve öğretici ile birlikte çalışma olanağı sağlamaktadır. Bu mekânlar; öğrencilere onların tasarım becerilerini geliştirmeleri, yaratıcı düşünceleri, problemleri çözmeleri ve kavramsal fikirleri gerçek projelere dönüştürmeleri için bir platform sağlamaktadır. Burada öğrenciler projelerini sunmak, tartışmak ve geliştirmek için diğer öğrencilerle ve öğretmenleriyle etkileşimde bulunarak, eleştirel düşünme ve analitik becerilerin yanı sıra iletişim ve sunum yeteneklerinin de geliştirmektedir.



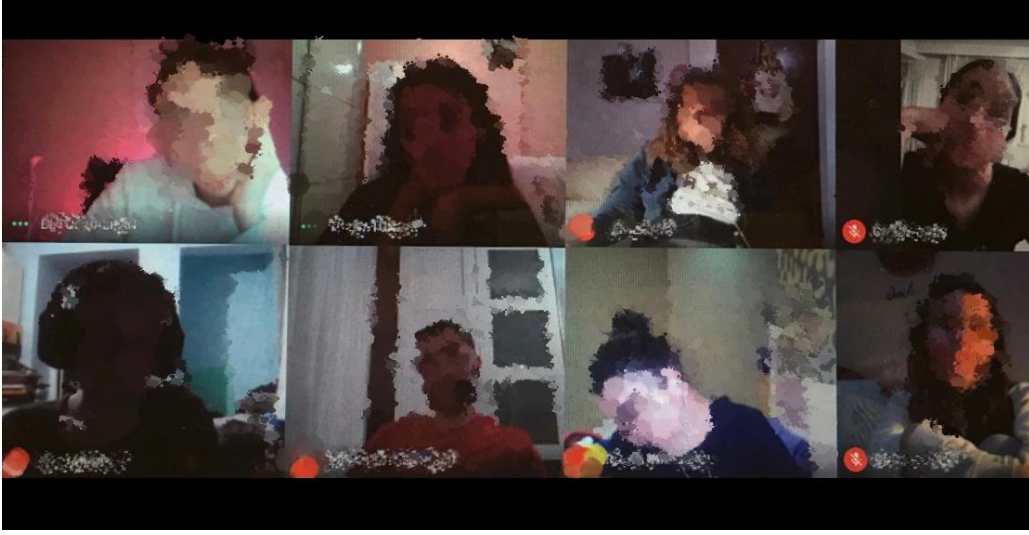
Şekil 2. Proje tabanlı stüdyo dersleri.(MSGSU)

Şekil 2’de Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde bir uygulama projesi stüdyosu gösterilmektedir. Ders saati boyunca öğrenciler akranları ve öğretilerini ile birlikte projelerini geliştirme üzerinde görüş alışverişini yapmaktadırlar.

COVID-19'un ortaya çıkışı ile ise; fiziksel stüdyolar yerini çevrimiçi sınıflara bırakmıştır. Salgının süresince eğitim hayatının aksamaması gerektiğinden, üniversiteler, merkezi ve yerel yönetimlerin ilgili politikalarının rehberliğinde, okul eğitim ve öğretiminin sorunsuz ve düzenli bir şekilde gelişmesini sağlamak için çeşitli çevrimiçi öğrenmeleri başlatmıştır. Bu süre içerisinde öğrenciler aynı ders yükümlülüklerini yine akran grubu ve öğretilerini ile bu kez de bir çevrimiçi platform aracılığı ile paylaşmıştır.

Eğitici ve araştırmacıların dijital bir ağa bağlı kalarak, bu dünyanın birleştirici kaygısından kaynaklanan pedagojik strateji ile katılımın çevrimiçi dünyadaki eleştirel yaklaşımlarını içeren çalışmada yazar; tasarım eğitiminin çevre tanımlamasını eğitim teknolojisiyle entegre olacak şekilde değiştiren salgının, durum sona erip normale döndüğünde eğitimde başarılı olmanın sürekliliği için çevrimiçi eğitime pedagojik katılımın kaçınılmaz olduğunu savunmaktadır (Dreamson, 2020).

COVID-19 salgını, dünyadaki tüm ülkeleri, sosyal hayatın hemen hemen her alanında 'yeni normalliklere' yol açan benzeri görülmemiş zorluklarla karşı karşıya bırakmıştır. Eğitim, en yaygın ve derinden etkilenen alanlardan biri olsa da hastalığın yayılması, evden çalışmayı zorunlu hale getirmiş ve/veya aynı ev içerisinde birden fazla kişi ev mekânını çalışma mekânı olarak kullanmaya başlamıştır.



Şekil 3. Çevrimiçi olarak ilerleyen bir Uygulama Projesi dersi.

Şekil 3 çevrimiçi olarak yürütülen uygulama projesi dersinden bir parça göstermektedir. Ders süresince öğrenciler sınıf arkadaşları ve dersin yürütücüsü ile çalışmalarını bu uygulama aracılığı ile içinde buldukları mekândan çevrimiçi paylaşarak ilerletmektedirler.

Mekânın kullanıcısıyla ilişkili olan ihtiyaçlar ve beklentiler, mekân tasarımının temelini oluşturmaktadır. Mekân tasarımı, toplumun içinde bulunduğu veya hedeflendiği durumu dikkate alarak uygun çözümleri sunmayı amaçlamaktadır. Bu çözümler, kullanıcıların gereksinimlerini karşılayacak şekilde ölçeklendirilmekte ve mekânın işlevselliğini ve kullanılabilirliğini artırmaya yönelik stratejiler içermektedir. Böylece, mekânın kullanıcısıyla etkileşimini ve kullanıcı deneyimini optimize etmek için ihtiyaçlara yönelik doğru tasarım hedeflenmektedir. Bu çalışmada da “Uygulama Projesi” dersinde dönem sonunda teslim edilen projelerde COVID-19 sebebiyle etkilenen yaşam ve eğitim şeklinin tasarımlar üzerindeki etkisi betimsel bir tarama yöntemiyle incelenmiştir. Bu yöntem öğrenci projeleri üzerinde sadece çalışma mekânlarının yer değiştirmesine odaklanarak, tüm öğrenci çalışmaları üzerinden bir tarama ile kıyaslama yapmaktadır. Bu ölçüte dayalı olarak COVID-19 salgını sırasında ve sonrasında söz konusu derse kayıtlı öğrencilerin projeleri incelenmiştir.

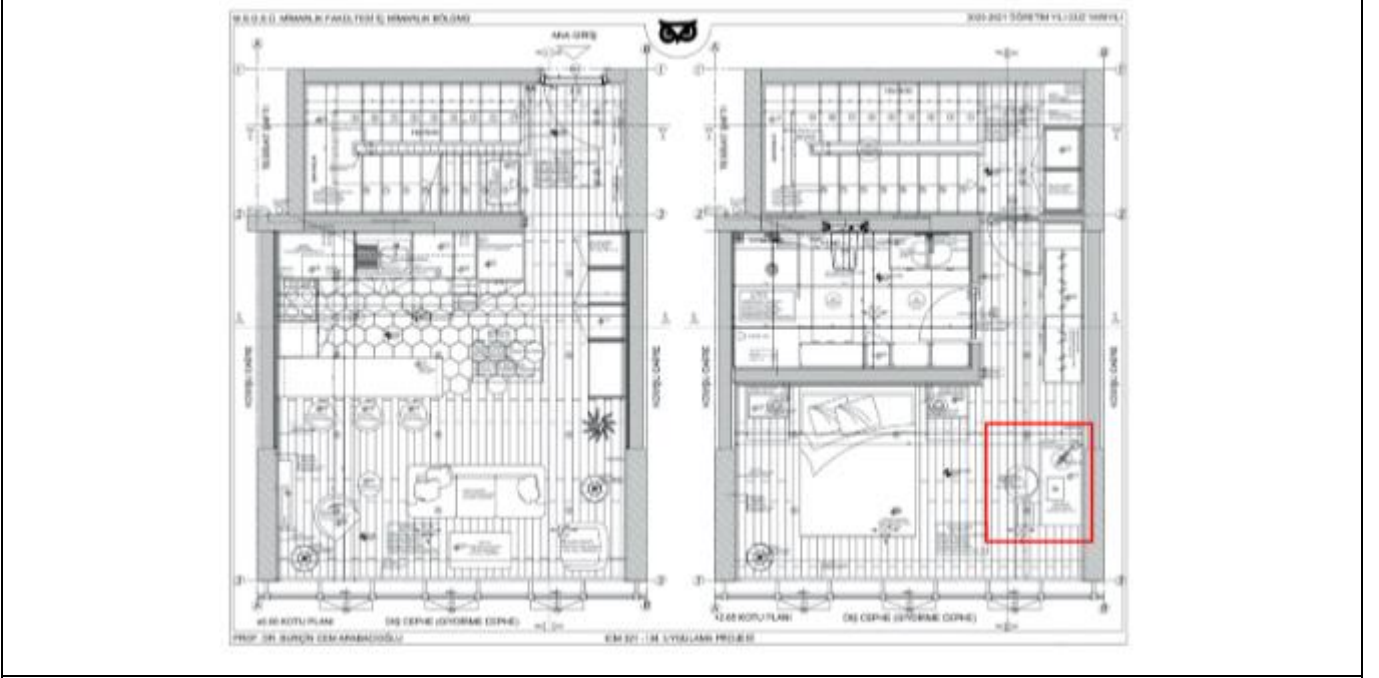
3. Bulgular ve Tartışma

Dewey ve diğerlerine göre (2013), öğrenilen bilgi ve deneyim, farklı vakalarda ve zamanlarda benzer şekilde yeniden yapılandırılabilir ve uygulanabilmektedir. Öğrenciler, edindikleri bilgiyi farklı bağlamlarda kullanarak yeni sorunları çözebilmekte ve yeni deneyimlerle ilişkilendirerek daha derin bir anlayış geliştirebilmektedir. Aynı zamanda deneyimledikleri durumları analiz ederek yorumlamakta ve anlamlandırırken de bilgiyi içselleştirme ve gerçek hayatla ilişkilendirme becerilerini ilerletmektedir.

COVID-19 salgını devam ederken sanal çalışma mekânlarının da bir fırsat ile dönüşüme geçtiğinden ve uyumlanma süreçlerinin sürekli devam ettiğinden bahseden çalışma; eğitimcilerin ve öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları içlerinde buldukları durumun zorunluluğundan bir fırsata da çevirebildiklerini, kendi sanal sınıflarını ve bu sanal sınıflara katılım sağlanan gerçek mekânların da değişkenliğine dikkat çekmektedir (Shenoy, et al 2020).

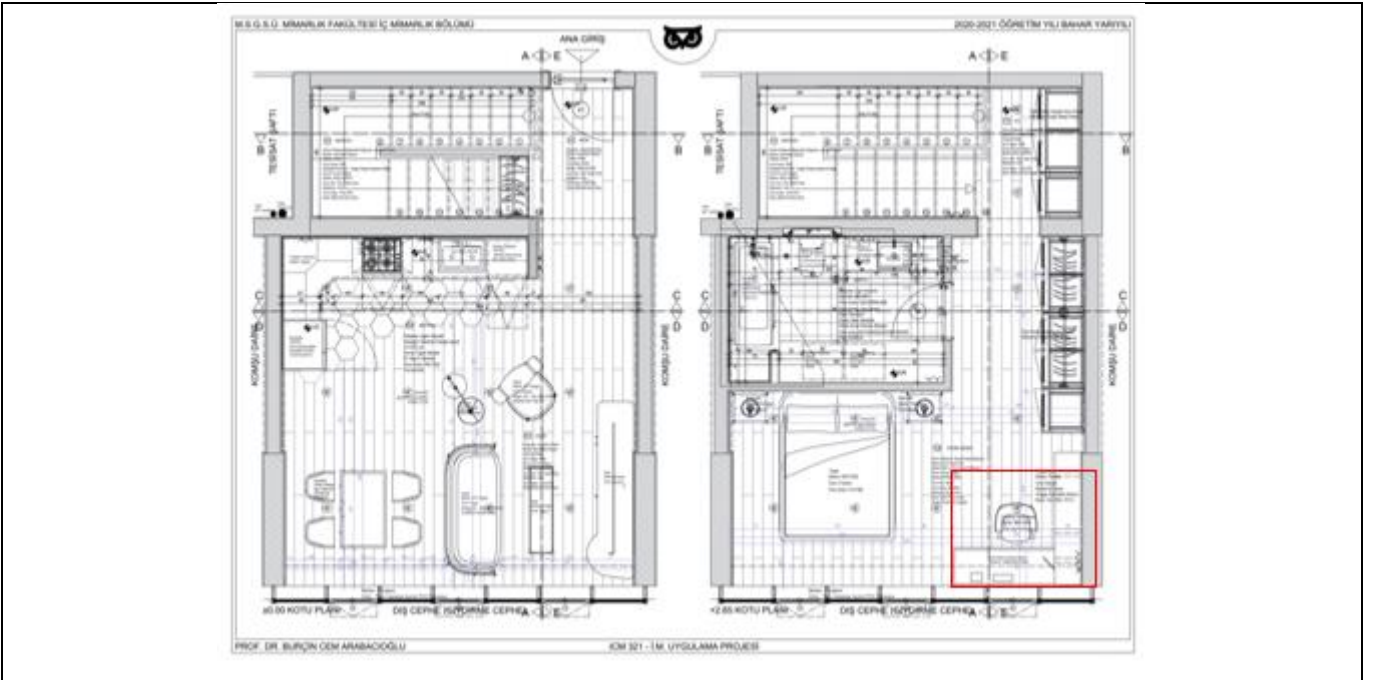
Bu çalışma ise; öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde yürütülen Uygulama Projesi dersindeki çalışma konuları olan konut planlarında, çalışma mekânlarının değişkenliği örneklemesine odaklanmıştır.

Bu odağa göre geliştirilen betimsel taramalar göstermektedir ki; ders kapsamındaki geliştirilen projelerde 2020-2021 yılı Güz yarıyılında derse kayıtlı olan 45 öğrenciden 30'u yani öğrencilerin % 66' sının çalışma masalarının dahil olduğu çalışma mekânlarını yatak odalarının içerisinde tasarladığı dikkat çekmektedir. Şekil 4 bu döneme ait bir teslimi göstermektedir. Öğrencinin üst kattaki yatak odasında çalışma mekânını tanımlamakla birlikte çalışma masası üzerine bilgisayarını da çizdiği görülmektedir.



Şekil 4. Uygulama Projesi dersi öğrenci final teslimi.

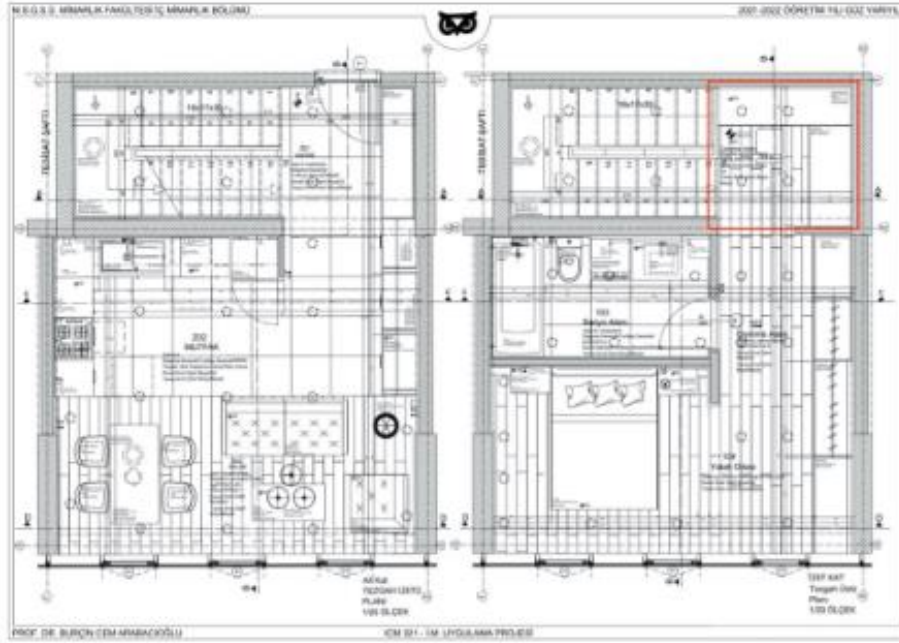
COVID-19 küresel salgını sebebiyle okulların kapatılması ve uzaktan eğitime geçişin uzamasının ardından 2020-2021 yılı Bahar Yarıyılında ise bu sayıyı % 77 (18 öğrenciden 14'ü) olarak arttırdığı gözlemlenmiştir.



Şekil 5. Uygulama Projesi dersi öğrenci final teslimi.

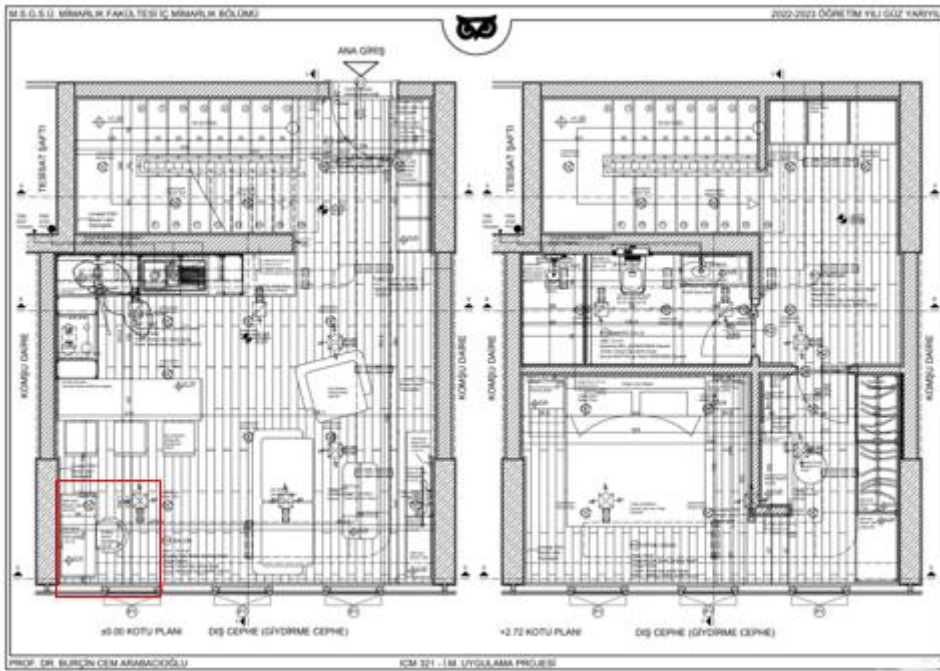
Şekil 5 ise 2020-2021 yılı Bahar Yarıyılında ders kapsamında teslim edilen bir öğrenci projesini göstermektedir.

Ders sırasında öğrencilerin değişen çalışma mekânlarına adaptasyonunun kendi tasarımlarında da gözle görülür bir şekilde değiştiği gözlemlenirken, takip eden 2021-2022 Güz döneminde çalışma mekânlarını sosyal mekânlarına yavaş yavaş dahil etmeye başladıkları görülmüştür. Şekil 6'da yatma mekânından ayrılan çalışma mekânının üst kat holünde taradığı alan görülmektedir.



Şekil 6. Uygulama Projesi dersi öğrenci final teslimi.

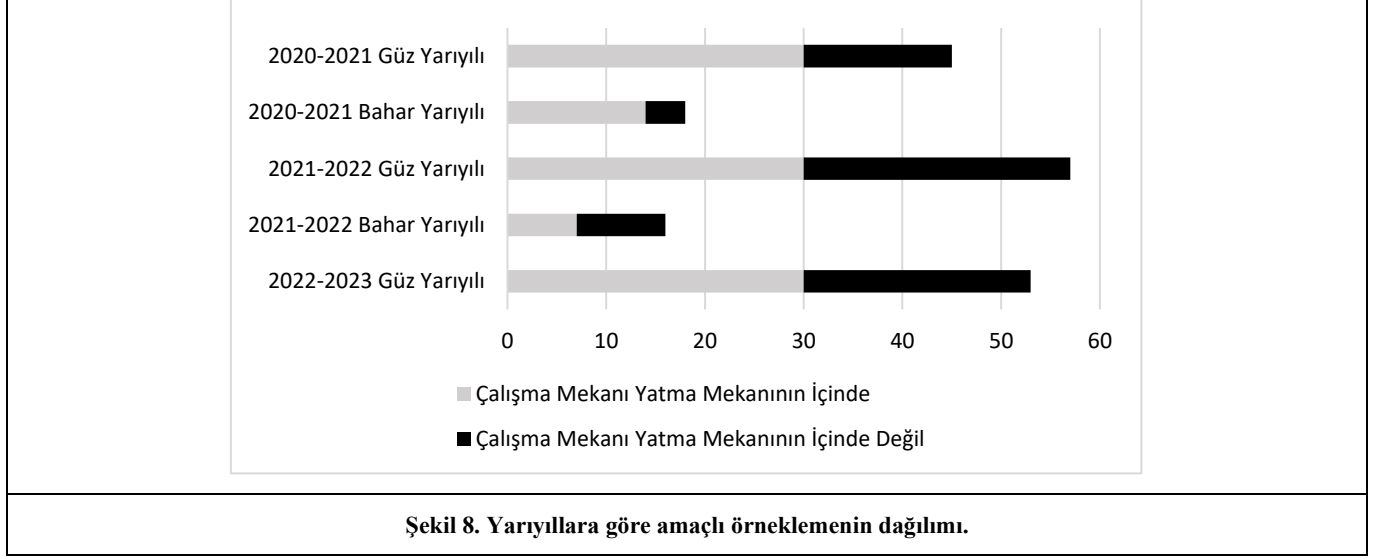
Uzaktan eğitim sürecindeki çalışma mekânlarının değişkenliği, öğrencilerin adaptasyon yeteneklerini ön plana çıkarmaktadır. Bu, öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini kullanarak çeşitli mekân tasarımı çözümleri üretebilecekleri anlamına gelmektedir. Öğrenciler artık yatma mekânları yerine yaşam mekânlarında çalışmanın çalışma üzerinde bir motivasyon olarak görüldüğünü bildirmişlerdir.



Şekil 7. Uygulama Projesi dersi öğrenci final teslimi.

Şekil 7 ise; 2022-2023 öğretim yılı Güz yarıyılında bir öğrenci projesinde çalışma mekânının yaşam mekânında tanımlandığını göstermektedir.

Bu çalışmanın dahilinde değinilen yapılandırmacı yaklaşımlar, öğrenmenin kalıcılığı ve gerçek hayatla ilişkilendirilebilirliği açısından geleneksel öğrenme yaklaşımlarından daha iyi bir performans gösterdiği düşünülen bir perspektiftir. Şekil 8 beş yarıyıl içerisinde projeler dahilinde değişen çalışma mekânlarını göstermektedir.



Şekil 8. Yarıyllara göre amaçlı örnekleme dağılımı.

Çalışma mekânlarının değişimleri sınırlamasıyla beş yarıyıl içerisinde ICM 321 Uygulama Projesi dersine kayıtlı olan öğrencilerin oluşturduğu örneklemin dönem sonu projeleri COVID-19 salgını sırasında ve sonrasında değerlendirildiğinde; çalışma mekânlarının yatma mekânlarının içinde olması durumunda 2020-2021 Güz Yarıyılından başlayarak 2022-2023 Güz Yarıyılına kadar doğrusal bir azalmanın olduğu görülmektedir.

Bu yaklaşımlar, öğrencilerin aktif olarak katıldığı, deneyimleyerek ve keşfederek öğrenmeye teşvik oldukları sonuçları da beraberinde getirmektedir.

SONUÇ

Evde çalışmanın psikolojik etkileri, öğrencilerin tasarımlarında da yansıtabilecekleri önemli bir noktadır. Öğrenciler, çalışma mekânlarının konfor, motivasyon ve odaklanmayı nasıl etkilediğini gözlemleyerek, bu faktörleri tasarımlarında dikkate almışlardır. Bu, çalışma mekânlarının öğrencilerin ruh hali, zihinsel sağlık ve üretkenlik üzerindeki etkilerini anlamalarını sağlamaktadır.

Sonuç olarak; COVID-19 salgını, eğitimde çeşitli dönüşümleri de hızlandırmıştır. Teknoloji destekli öğrenme yöntemleri, çevrimiçi kaynaklar ve dijital araçlar, eğitimde daha yaygın hale gelmiştir. Eğitimciler, uzaktan eğitim deneyimleriyle birlikte dijital öğrenme materyalleri, çevrimiçi sınavlar ve öz değerlendirme gibi yeni yaklaşımları benimsemeye başlamışlardır. Böylelikle sınıf mekânları da değişmiş hem öğrenciler hem de eğitimciler evleri içindeki bir mekânı o saatler içerisinde çalışmalarını yaptıkları sınıf haline getirmişlerdir.

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin çalışma mekânlarını nasıl benimsediklerini ve kullanım alışkanlıklarının nasıl şekillendiğini ön plana çıkaran bu çalışma; öğrencilerin çalışma mekânlarını kendi yatak odalarına yerleştirme tercihlerinin neye bağlı olduğunu, salgın süresince ve sonrasında yaşam alanlarına nasıl entegre ettiklerini anlamak adına geliştirilecek diğer çalışmalar için öncül niteliği taşımaktadır. Bu çalışmalar, eğitimcilerin ve tasarımcıların uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmeleri için önemli veriler sağlayabilir. Gerçek hayatların etkilenmesiyle birlikte yapılandırmacı bu yaklaşımlar ile beraber öğrenci çalışmalarındaki mekânların da yer değiştirmesi çalışmanın özgünlüğü kapsamında öne çıkan bir değerdur ve ilerideki çalışmalar için zemin hazırlamaktadır.

KAYNAKÇA

- Adiyanto, J. (2017). *Real Problem Based Learning in Architectural Design Studio*, In International Conference on Architectural Education in Asia" Re-charting the Knowledge of Architecture.
- Budak, F., Korkmaz, Ş. (2020). COVID-19 Pandemi Sürecine Yönelik Genel Bir Değerlendirme: Türkiye Örneği, *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1), 62-79.
- Dewey, J., Akıllı, S., Can, G., Kaplan, G. (2013). Deneyim ve eğitim (3. Baskı). Ankara: Odtü Yayıncılık.
- Dreamson, N. (2020). Online design education: Meta-Connective pedagogy. *International Journal of Art & Design Education*, 39(3), 483-497.
- Fitoz, I. (2015). Interior design education programs during historical periods. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 4122-4129.
- King, W. R., He, J. (2005). Understanding the role and methods of meta-analysis in IS research. *Communications of the Association for Information Systems*, 16, 665-686.
- Knoll, M. (1997). *The project method: Its vocational education origin and international development*.
- Shenoy, V., Mahendra, S., Vijay, N. (2020). COVID 19 lockdown technology adaption, teaching, learning, students engagement and faculty experience. *Mukt Shabd Journal*, 9(4), 698-702.
- Url 1: <https://msgsu.edu.tr/universite/kurum-tarihi/>, Erişim Tarihi: 11.04.2023.
- Url 2: <https://www.osym.gov.tr/TR,23885/2022-yuksekokretim-kurumlari-sinavi-yks-yuksekokretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html>, Erişim Tarihi: 11.04.2023.
- Wilson, B. G. (1997). *Thoughts on Constructivism and Instructional Design*. In C. Dills & A. J. Romiszowski (Eds.), *Instructional Development Paradigms* (pp. 397-414). Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.